

***Nezavisnost i sudbina manjina/ Independence and the Fate of Minorities
(1991-1992)***

-osnovne postavke-

Ovo poglavlje usredsređuje se na četiri glavna pitanja. To su: Zašto je pitanje manjina bilo toliko važno? Koliko je stvarna bila ugroženost pojedinih nacionalnih manjina u državama-naslednicama SFR Jugoslavije? Kakve su bile namere *Islamske deklaracije* Alije Izetbegovića? Da li su nalazi/zaključci Badinterove komisije i potonji akti otcepljenja bili legitimni?

Zašto je pitanje manjina bilo toliko važno?

- Za vreme trajanja komunizma, nacionalne manjine nisu zvanično postojale. Jednakopravni status imale su sve etničke grupe, a nacionalni identitet, pa čak i osnovne ideje o manjinskom statusu bile su namerno potiskivane od strane vlasti.
- U postkomunističkom vremenu, sa dolaskom demokratije na Balkan i stvaranjem nacionalnih država, manjinsko pitanje postalo je važna tema.
 - etnicitet je postao »tačka prepoznavanja« i korišćen je sveobuhvatno i uspešno u propagandnim kampanjama.
 - strahovi od »tiranije većine« odomacili su se medju pripadnicima manjinskih etničkih grupa koje su se našle van granica njihovih nacionalnih država.
- Stvaranje novih nacionalnih država dovelo je do ostanka brojnih pripadnika mnogih jugoslovenskih naroda van granica njihovih nacionalnih država.
 - u ovim novostvorenim državama, oni više nisu uživali prava i stepen zaštite koji je garantovao jugoslovenski višenacionalni socijalistički sistem.
 - mnoge je strah za sopstvenu sigurnost podstakao da se sami zaštite.
- U slučaju Hrvata u Bosni i Hercegovini,
 - neki od njih želeli su snažnu jedinstvenu državu i bili su spremni da saradjuju sa Muslimanima u nameri da ostvare sopstvene težnje
 - drugi su se nadali pridruživanju novostvorenoj Hrvatskoj, ili barem da formiraju autonomnu državu Hrvata unutar Bosne i Hercegovine
- U slučaju Srba
 - mnogi Srbi našli su se unutar granica novostvorene države Hrvatske, strahujući za sopstvenu bezbednost.
 - Srbi iz Bosne i Hercegovine bili su uplašeni zbog mogućnosti da budu proganjani od strane većinskih Muslimana/Bošnjaka u BiH.
 - Režim u Srbiji koristio je prisutne strahove svojih sunarodnika koji su se oružjem oduprli vlastima novoformiranih država, stvarajući tako autonomne srpske oblasti; mnogi u Beogradu su se nadali da će se tako stvoriti Velika Srbija.

Ciljevi i domašaji Islamske deklaracije Alije Izetbegovića

- Iako je Izetbegović često opisivan kao nacionalista, on je prvenstveno podržavao program modernizacije unutar islamskog sveta.
- Izetbegovićeva retorika je povremeno pothranjivala srpske nacionaliste u Bosni i Hercegovini, koji su tvrdili da on želi da stvori fundamentalističku islamsku državu, ili da barem sprovodi secesionističku i antisrpsku agendu.
- Ustanovilo se da to nije istina.
- Najrečitiji dokaz za to je izostanak secesije/otcepljenja Bosne i Hercegovine u trenutku kada su učinile Slovenija i Hrvatska.

Da li su zaključci Badinterove komisije i sledstveni akti secesije/otcepljenja legitimni?

- Zaključci Badinterove komisije temeljili su se na Ustavu SFRJ iz 1974. godine, a ne na principima nacionalnog samoopredeljenja.
- Načelo koje je usvojila Badinterova komisija u pogledu granica država-naslednica SFRJ je ***uti possidetis***; radi se o principu međunarodnog prava koji fiksira granice novonastalih država u slučaju kolonija ili političkih jedinica, da bi se predupredila serija mini secesija koje osnovu crpe iz principa nacionalnog samoopredeljenja.
- Uspeh Badinterove komisije ogleda se u pribavljanju kvazi legalne osnove za secesiju, te je naterala međunarodnu zajednicu da obrati veću pažnju na političke događaje u nastajanju na Balkanu.
- Završni zaključak ovoga teksta ukazuje da je postupanje međunarodne zajednice u slučaju raspada SFR Jugoslavije bilo uglavnom neodgovarajuće.